

***SPRAWOZDANIE Z MONITOROWANIA WDRAŻANIA
REKOMENDACJI Z BADAŃ EWALUACYJNYCH
PROWADZONYCH DLA RPO WK-P 2014-2020
ZA 2019 ROK***

Termin monitorowania styczeń/luty 2020 r.

**OPRACOWANIE:
BIURO EWALUACJI
WYDZIAŁ ANALIZ I EWALUACJI
DEPARTAMENT FUNDUSZY EUROPEJSKICH**

Spis treści

1. Wstęp	3
2. Monitorowanie wdrażanych rekomendacji wg stanu na 29.02.2020 r.....	4
3. Podsumowanie.....	11

1. Wstęp

Zgodnie z zapisami Wytycznych w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020 oraz Instrukcją Wykonawczą (rozdział 1.3.3 Monitorowanie wdrażania rekomendacji ewaluacyjnych) do 31 marca każdego roku IZ RPO WK-P ma obowiązek przeprowadzenia monitorowania wszystkich rekomendacji opracowanych w ramach zrealizowanych badań ewaluacyjnych za wyjątkiem rekomendacji horyzontalnych i pozasystemowych, za które odpowiada KJE.

Za przeprowadzenie procesu monitorowania rekomendacji odpowiedzialna jest Jednostka Ewaluacyjna - Biuro Ewaluacji Wydziału Analiz i Ewaluacji w Departamencie Funduszy Europejskich, której zadaniem jest również aktualizacja rekomendacji umieszczanych w bazie SWR, administrowanej przez KJE.

Zgodnie z *Wytycznymi w zakresie ewaluacji polityki spójności 2014-2020* każda rekomendacja musi mieć przyznany status opisujący ją według następującego podziału:

- rekomendacja zatwierdzona w całości - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- rekomendacja zatwierdzona częściowo - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części, i działania wdrożeniowe jeszcze się nie rozpoczęły,
- rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana) - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe jeszcze trwają ,
- rekomendacja zatwierdzona częściowo (realizowana) - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w części, i działania wdrożeniowe jeszcze trwają ,
- rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona) - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia w całości i działania wdrożeniowe już zakończono
- rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) - rekomendacja, która została zaakceptowana do wdrożenia tylko w części i działania wdrożeniowe już zakończono
- rekomendacja odrzucona - rekomendacja, która została całkowicie odrzucona.

2. Monitorowanie wdrażanych rekomendacji wg stanu na 29.02.2020 r.

Według stanu na 29.02.2020 r. procesowi monitorowania podlegały rekomendacje z trzech badań tj.:

1. **Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WK-P na lata 2014-2020** - > 10 rekomendacji podlegających monitorowaniu z 66 (w tym 15 odrzuconych i 40 wdrożonych oraz 1 horyzontalna skierowana do Ministerstwa)
2. **Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WK-P na lata 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródkresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania** -> 9 rekomendacji podlegających monitorowaniu z 13 (w tym 2 wdrożone i 2 pozasystemowe skierowane do Ministerstwa)
3. **Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach RPO WK-P 2014-2020** -> 15 rekomendacji podlegających monitorowaniu z 17 (w tym 2 odrzucone)

W 2020 roku procesowi monitorowania wdrażania rekomendacji podlegały w sumie 34 rekomendacje. Adresatami rekomendacji byli:

1. Wydział Zarządzania RPO w Departamencie Funduszy Europejskich – **28 rekomendacji,**
2. Wydział Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w Departamencie Funduszy Europejskich – **2 rekomendacje,**
3. Biuro Obsługi Systemów Informatycznych w Departamencie Funduszy Europejskich – **1 rekomendacja,**
4. Departament Wdrażania RPO – **1 rekomendacja,**
5. Departament Kultury i Edukacji – **1 rekomendacja,**
6. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu – **1 rekomendacja.**

W tabeli poniżej przedstawiono szczegółową informację na temat monitorowanych rekomendacji.

Tabela 1. Zbiorcza informacja na temat rekomendacji podlegających procesowi monitorowania wdrażania w roku 2020

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
Ewaluacja bieżąca kryteriów i systemu wyboru projektów RPO WK-P na lata 2014-2020							
1.	W toku analizy harmonogramów na kolejne lata zidentyfikowano problem kumulacji naborów. W poprzednich latach kumulacja dotyczyła drugiej połowy roku. W roku 2017 występuje ona w II kwartale.	W świetle opóźnień wynikających z koncentracji naborów w jednym okresie czasu / kwartale rekomenduje należy dążyć do bardziej równomiernego rozplanowania naborów wniosków na przestrzeni roku, z jednoczesnym założeniem, iż w najbliższych dwóch latach zalecenie to może ulec zawieszeniu w kontekście priorytetowego znaczenia zapewnienia dużej intensywności w uruchamianiu konkursów w możliwie najwcześniejszym okresie.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W Harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie projektu dla RPO WK-P na 2020 rok rozplanowano równomiernie nabory.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
2.	Analiza sposobu rozplanowania naborów wskazuje na występowanie dużego ich rozdrobnienia w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań.	Należy dążyć – w miarę możliwości – do ograniczenia sytuacji dzielenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań na odrębne nabory poświęcone określonym schematom / typom projektów.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W Harmonogramie naborów wniosków o dofinansowanie projektu dla RPO WK-P na 2020 rok zmniejszono skalę rozproszenia naborów w ramach poszczególnych Działań / Poddziałań.	W przypadku niektórych Poddziałań IZ dokonała podziału schematów konkursowych wynikających po pierwsze z możliwości udostępnienia dofinansowania dla szerokiego grona Wnioskodawców (silne średnie przedsiębiorstwa "chłona" większą część alokacji, a tym samym ograniczają dostęp mikro i małych). Należy zapewnić równy i niedyskryminujący dostęp Beneficjentów do finansowania. Po drugie znaczna ilość naborów w EFS wynika z faktu, że wprowadzono schematy w podziale kwotowym z uwagi na możliwość rozliczenia projektów ryczałtowo (do 100 tys. euro). Odstępstwa od rekomendacji występują również w przypadku konkursów dedykowanych polityce terytorialnej, gdzie są planowane oddzielne nabory.	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)
3.	W badaniu jakościowym zwracano uwagę na fakt, iż dotychczasowa relatywnie niewielka skala bazowania na ekspertach zewnętrznych miała swoje częściowe źródło w negatywnych doświadczeniach z poprzedniego okresu finansowania dotyczących jakości pracy ekspertów.	Należy podjąć dodatkowe (i możliwe do wdrożenia bez znaczącego wzrostu nakładów finansowych) działania zorientowane na weryfikację jakości pracy ekspertów.	Wojewódzki Urząd Pracy	III 2019	Powołanie ekspertów do Komisji Oceny Projektów w ramach konkursu nr RPKP.08.02.02-IP.01-04-007/18, w stosunku do których przyjęto taką samą politykę szkoleniową jak w stosunku do pozostałych członków Komisji. Ekspertów zaproszono na spotkanie otwierające prace KOP, po spotkaniu przekazano im e-mailowo materiały szkoleniowe. Ponadto w trakcie oceny na bieżąco rozstrzygano/wyjaśniano kwestie problemowe, które pojawiły się w trakcie oceny. Ocena poziomu merytorycznego i językowego uzasadnień formułowanych w kartach oceny dokonana została w Ankiecie oceny pracy eksperta w pkt 1C prawidłowość sporządzenia uzasadnienia oceny.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
4.	W momencie realizacji badania nie został jeszcze uruchomiony moduł systemu informatycznego do obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie.	W przypadku wdrożenia modułu systemu informatycznego dotyczącego obsługi procesu oceny wniosków o dofinansowanie należy zapewnić dostępność funkcjonalności, które w sposób rzeczywisty pozwolą usprawnić i skrócić proces oceny wniosków.	Departament Funduszy Europejskich – Biuro Obsługi Systemów Informatycznych	na przyszły okres programowania 2021-2027	1. Departament Wdrażania RPO nie zgłosił potrzeby zamieszczenia dokumentacji w GWD. Niezbędna dokumentacja zamieszczona jest na stronie https://mojregion.eu . 2. Moduł oceny projektów został uruchomiony, jednakże pełna obsługa oceny poprzez wysyłanie wyników oceny, opatrzonej podpisem elektronicznym przewidziana jest do wdrożenia w Lokalnym Systemie Informatycznym w perspektywie finansowej na lata 2021-2027.		rekomendacja zatwierdzona częściowo
5.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 1, (Poddziałanie 1.4.3, Schemat: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą), polegający na nieprawidłowym nadaniu nazwy kryterium, która nie odzwierciedla jego funkcji.	W celu optymalizacji katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 1.4.3, Schematu: wsparcie powstawania i poszerzania terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą, należy zmienić nazwę kryterium dot. wpływu projektu na rozwój przedsiębiorczości.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	II kwartał 2019	Kryterium "Wpływ projektu na rozwój przedsiębiorczości" zmieniono na "Doświadczenia i potencjał Wnioskodawcy" (uchwała 49/2019 z dnia 18.06.2019)		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
6.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji), polegający na nie zapewnieniu przez kryterium w odpowiednim stopniu różnicowania procesu identyfikacji i selekcji projektów.	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 4.1.1, Schematu: Infrastruktura małej retencji polegającego na modyfikacji sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium dot. kosztowej efektywności projektu.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	rekomendacja odrzucona	Ze względu na uwarunkowania prawne IZ nie mogła ogłosić kolejnych konkursów w tym obszarze, więc wdrożenie rekomendacji było niemożliwe.	rekomendacja odrzucona
7.	W toku analizy zidentyfikowano problem dotyczący kryterium szczegółowego w ramach Osi Priorytetowej 4, (Poddziałanie 4.1.1, Schemat: Infrastruktura małej retencji), polegający na nie zapewnieniu przez kryterium w odpowiednim	Należy podjąć działanie optymalizacyjne katalogu kryteriów szczegółowych w ramach Poddziałania 4.1.1, Schematu: Infrastruktura małej retencji, polegające na modyfikacji sposobu przyznawania punktów w ramach kryterium dot. pojemności obiektów małej retencji.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	rekomendacja odrzucona	Ze względu na uwarunkowania prawne IZ nie mogła ogłosić kolejnych konkursów w tym obszarze, więc wdrożenie rekomendacji było niemożliwe.	rekomendacja odrzucona

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
	stopniu zróżnicowania procesu identyfikacji i selekcji projektów.						
8.	W toku analizy stwierdzono, że w ramach poszczególnych naborów, w których stosowane jest kryterium komplementarności, sposób jego rozumienia jest zróżnicowany i wymaga uspołnienienia.	W celu uspołnienienia definicji i sposobu pomiaru komplementarności we wszystkich naborach, w których jest stosowane to kryterium w celu zapewnienia skutecznej identyfikacji i selekcji projektów komplementarnych należy przyjąć jedną definicję komplementarności.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	Przy aktualizacji Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 wprowadzona zostanie definicja komplementarności do Słowniczka, znajdującego się w części VI SZOOP.		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
9.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania.	Dla zapewnienia pełnej użyteczności i skuteczności kryteriów należy uporządkować sposób prezentacji kryteriów wyboru projektów w Załączniku nr 3 do SzOOP.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV 2019	Przy zmianach SZOOP jest na bieżąco (po każdym posiedzeniu KM) aktualizowana informacja dla jakich naborów obowiązywały poszczególne kryteria.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
10.	W toku analizy stwierdzono występowanie określonych problemów, które nie dotyczą konkretnych kryteriów, lecz całego systemu kryteriów i jego funkcjonowania.	W celu zniwelowania skali problemów odnoszących się do jednoznaczności sformułowania kryteriów wyboru projektów, bez jednoczesnego uruchamiania na bardzo dużą skalę modyfikacji tych kryteriów należy większy nacisk położyć na działania informacyjne i szkoleniowe adresowane zarówno do osób oceniających, jak i wnioskodawców.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich	IV 2020	Wydział PIFE planuje zorganizować w 2020 r. 70 spotkań informacyjnych i szkoleń dla klientów zewnętrznych.	Wydział PIFE wdraża tą rekomendację częściowo, tj. tylko w zakresie organizacji przedsięwzięć dla klientów zewnętrznych. Część rekomendacji dot. klientów wewnętrznych została wdrożona w roku 2018 przez pozostałych adresatów rekomendacji.	rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
Ewaluacja działań podejmowanych na rzecz edukacji w ramach RPO WK-P 2014-2020							
11.	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA, OGÓLNA, ZAWODOWA Inicjatywa, aby przygotować i złożyć wnioski o dofinansowanie często należy do dyrektora lub pracowników szkoły/placówki. Jest to impuls dla organów prowadzących do stworzenia diagnozy i przygotowania projektu.	Rekomenduje się wysyłanie informacji o planowanych konkursach (wraz z informacją, kto i na jakie działania może składać wnioski o dofinansowanie) w obszarze wsparcia edukacji do szkół i placówek z regionu na adresy mailowe udostępnione przez Kuratorium Oświaty. (str. 47)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich	IV 2020	Rozszerzenie grup odbiorców działań informacyjno-promocyjnych poprzez wysyłanie informacji o planowanych konkursach i związanych z nimi szkoleniach.		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
12.	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA, OGÓLNA, ZAWODOWA Diagnoza potrzeb i idący za tym zaplanowany zakres projektu w momencie przystąpienia do jego realizacji często okazywały się nieaktualne, ze względu na to, iż diagnozy projektowe były przygotowywane z dużym wyprzedzeniem i nie mogły uwzględnić zmieniających się warunków realizacji projektu (np. skutków reformy edukacji, zmiany personelu placówki, dynamicznych zmian sytuacji na rynku pracy). Jednocześnie brak jest możliwości dostosowania zakresu projektu do zmieniających się potrzeb (brak możliwości aktualizacji diagnozy), co powodowało obniżenie trafności wsparcia, pominięcie przy realizacji projektów grup docelowych mających potrzeby i deficyty wpisujące się w cele projektu, ale nie spełniających szczegółowych założeń działań projektowych.	Rekomenduje się w uzasadnionych przypadkach umożliwienie beneficjentom wprowadzanie zmian do diagnoz (ich aktualizację) i umożliwienie wprowadzenia idących za tym zmian w zakresie projektów, przy jednoczesnej konieczności uzasadnienia, iż nowy zakres realizuje cele pierwotne projektu. (str. 100)	Departament Wdrażania RPO Wydział Wdrażania Projektów Europejskiego Funduszu Społecznego Biuro Wdrażania Projektów ds. Rynku pracy i Edukacji	I kwartał 2019	Departament Wdrażania RPO, w uzasadnionych przypadkach np. odroczonego okresu realizacji projektu, zmiana prawodawstwa krajowego etc. umożliwił Beneficjentom aktualizację diagnozy. Od 2017 r. zrezygnowano z diagnoz jako odrębnego załącznika do wniosku o dofinansowanie.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
13.	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA Mimo zastosowania kryterium premiującego projekty zakładające wsparcie dla osób z niepełnosprawnością niewielu beneficjentów projektów dotyczących edukacji przedszkolnej je realizuje, choć placówki deklarują potrzebę wsparcia dzieci z niepełnosprawnością oraz wsparcia dzieci ze zdiagnozowanymi deficytami. Jednocześnie w ramach projektów EFS do wydania pozostało 72% alokacji. Analiza postępów realizacji wskaźników w tych projektach nie wskazuje na ryzyko nieosiągnięcia zakładanych wskaźników, nawet jeśli realizowane będą projekt droższe pod względem kosztu jednostkowego.	Rekomenduje się, aby pozostała część alokacji w ramach EFS ukierunkować na jeszcze wyższą jakość tworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, na przykład poprzez premiowanie projektów zakładających działania ukierunkowane na zajęcia, szczególnie indywidualne, dla dzieci z dysfunkcjami oraz zakup specjalistycznych (droższych niż standardowe wyposażenie) pomocy dydaktycznych i specjalistycznych. (str. 55)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV 2019	Premiowanie projektów, w których: "Wnioskodawca zapewnia rozszerzenie oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów".	Nie uwzględniono w kryterium zapisów w "zakresie zakup specjalistycznych (droższych niż standardowe wyposażenie) pomocy dydaktycznych i specjalistycznych".	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)
14.	EDUKACJA OGÓLNA	Rekomenduje się, by w przyszłym okresie programowania została	Departament	IV kwartał 2020	Uwzględnienie w RPO WK-P 2021+ projektów		rekomendacja

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
	W okresie programowania 2007-2013 realizowano w ramach komponentu regionalnego PO KL projekty systemowe, które odpowiadały na wyzwania strategiczne w zakresie edukacji ogólnej, występujące na poziomie regionu.	przewidziana możliwość realizacji projektów, odpowiadających na strategiczne wyzwania regionalne, realizowanych bądź w trybie systemowym, bądź konkursowym. Projekty te mogłyby spełniać podobne funkcje, jak projekty systemowe w komponencie regionalnym PO KL w latach 2007-2013. (str. 77)	Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO		odpowiadających na strategiczne wyzwania regionalne, o ile to możliwe przewidzianych do realizacji w trybie pozakonkursowym/systemowym.		zatwierdzona w całości (realizowana)
15.	EDUKACJA OGÓLNA Poprawa konkurencyjności regionu w zakresie edukacji ogólnej na tle kraju wymaga zwiększenia nacisku na kształtowanie innowacyjnych form edukacji.	Rekomenduje się dokonanie korekt w ramach kryteriów, obowiązujących w regulaminach konkursów: 1. W przypadku kryterium podniesienia kompetencji i kwalifikacji nauczycieli przeformułowanie go kierunku większego nacisku na formy takie jak coaching, tutoring i tworzenie sieci współpracy; 2. W przypadku kryteriów: preferencji dla różnych form partnerstwa oraz realizacji wsparcia w oparciu o diagnozę należy zwiększyć ich wagę. (str. 80)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV 2019	1. Kryterium nie ukierunkowuje jedynie na coaching, tutoring i tworzenie sieci współpracy ale na to aby " we wniosku o dofinansowanie projektu założono podniesienie kompetencji lub kwalifikacji przynajmniej jednego nauczyciela w co najmniej jednym z wymienionych zakresów: a)metod indywidualnej pracy z uczniem, b)wykorzystywania metod eksperymentu naukowego w edukacji, c)diagnostyki psychologiczno-pedagogicznej, umożliwiającej wczesne rozpoznanie potrzeb edukacyjnych i deficytów rozwojowych u uczniów, d)korzystania z nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych, e)kształtowania umiejętności interpersonalnych i społecznych, f)metod pracy z uczniem z niepełnosprawnościami, g)doradztwa zawodowego, h)stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów lub słuchaczy kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych niezbędnych na rynku pracy". 2. Realizacja wsparcia na podstawie kryteriów dostępu musi być oparta na diagnozie szkoły.		rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)
16.	EDUKACJA OGÓLNA Nie było możliwości wsparcia Centrów Innowacyjnej Edukacji w ramach RPO WK-P 2014-2020, pomimo iż mogą one być odpowiedzią na strategiczne wyzwania poprawy konkurencyjności regionu w zakresie edukacji ogólnej. Jednocześnie samorząd województwa podjął starania, by Centra takie tworzyć w ramach Kontraktu Terytorialnego (tzw. Minikoperniki, które mają powstać na terenie Radziejowa, Brodnicy, Świecia oraz Piwnic (bądź Przysieka).	Rekomenduje się uwzględnienie wsparcia Centrów Innowacyjnej Edukacji w pracach programowych dla perspektywy 2021+, z uwzględnieniem postępów w realizacji przedsięwzięć uwzględnionych w Kontrakcie Terytorialnym. (str. 76)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2020	Uwzględnienie wsparcia Centrów Innowacyjnej Edukacji w RPO WK-P 2021+, o ile będzie to horyzontalnie dopuszczalne.		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
17.	POMOC STYPENDIALNA Wartością dodaną pomocy stypendialnej jest wprowadzenie obowiązku przygotowania we współpracy z opiekunem dydaktycznym indywidualnego planu rozwoju ucznia uczestniczącego we wsparciu. Wymiana doświadczeń szkół dotyczących konstrukcji takiego planu może być istotnym czynnikiem dyfuzji praktyki indywidualizacji pracy z uczniem zdolnym.	Zaleca się promowanie rezultatów projektów z obszaru pomocy stypendialnej w zakresie istotności opracowania indywidualnych planów rozwoju dla wzmocnienia trwałości efektów wsparcia wzmocnienia efektu ich oddziaływania na pozostałe szkoły w regionie. (str. 111)	Departament Kultury i Edukacji Wydział Innowacyjnych Projektów Edukacyjnych Biuro Realizacji Projektów Edukacyjnych	II kwartał 2019	Departament Kultury i Edukacji realizuje projekty stypendialne współfinansowane ze środków Unii Europejskiej. W ramach realizowanych projektów wykonywane oraz dystrybuowane są materiały informacyjne takie jak plakaty i ulotki informacyjne o projektach stypendialnych oraz realizowane są IPREU. DKiE przygotowuje wzory indywidualnych planów rozwoju edukacyjnego dla każdego projektu stypendialnego odrębnie. Organizowane są spotkania inauguracyjne rok szkolny organizowane przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy, w których uczestniczą dyrektorzy szkół z regionu kujawsko-pomorskiego. Spotkania te odbywają się w Toruniu, Włocławku oraz dwa w Bydgoszczy. Podczas wspomnianych zebrań wystawiane są stoiska promocyjno-informacyjne projektów stypendialnych realizowanych przez DKiE, gdzie można zasięgnąć wiedzy na ich temat, zapoznać się z regulaminami projektów i pobrać ulotkę promocyjną. Rokrocznie odbywają się także gale dla najlepszych stypendystów z województwa, podczas których prezentowane są wyniki naborów, główne założenia projektów oraz wręczane są certyfikaty. Efekty wdrażania IPREU (sprawozdania z realizacji) oraz wyniki naborów stypendialnych prezentowane są na stronach internetowych Urzędu Marszałkowskiego WK-P oraz stronach internetowych projektów poprzez zamieszczenie artykułów tematycznych. Wyniki i rezultaty przedstawiane są co kwartał w arkuszach monitorujących. Wyżej opisane działania będą realizowane w ramach wszystkich projektów stypendialnych współfinansowane ze środków Unii Europejskiej obecnie trwających oraz przyszłych dotyczących RPO WK-P 2021-2027.	Departament Kultury i Edukacji nie organizuje konferencji dotyczących wyłącznie promocji projektów stypendialnych, działania te są realizowane przy okazji innych spotkań oraz gal dla najlepszych stypendystów organizowanych co roku.	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
18.	EDUKACJA ZAWODOWA Mimo pozytywnych tendencji na kujawsko-pomorskim rynku pracy nie wzrasta zatrudnialność uczniów zasadniczych szkół zawodowych (obecnie szkół branżowych I stopnia). Wśród uczestników wsparcia RPO WK-P 2014-2020 dominują uczniowie techników.	Rekomenduje się wprowadzenie kryterium premiującego udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych (obecnie szkół branżowych I stopnia) w realizowanych projektach ze wskazaniem kursów kwalifikacyjnych rozszerzających profile kształcenia i szkoleń uzupełniających umiejętności uniwersalne i społeczne. Kryterium to powinno premiować udział uczniów przynajmniej jednej ZSZ w projekcie. (str. 158)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W konkursie 10.2.3 - A.1 Wprowadzenie kryterium premiującego: "Projekt zakłada objęcie wsparciem uczniów szkoły branżowej I stopnia (...)projekt zakłada objęcie wsparciem uczniów co najmniej jednej szkoły branżowej I stopnia w zakresie: 1. form wsparcia rozszerzających treści danego kierunku kształcenia oraz 2. form wsparcia uzupełniających kompetencje społeczne i umiejętności uniwersalne. ". W ramach 10.1.3 (ZIT) brak naborów na rok 2020.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
19.	EDUKACJA ZAWODOWA Mimo zastosowania kryterium premiującego wsparcie pracowni międzyszkolnych potencjał mnożnikowania efektów wsparcia poza obszarem projektu jest stosunkowo niewielki.	Rekomenduje się zwiększenie wagi kryterium premiującego wsparcie pracowni międzyszkolnych dla zwiększenia potencjału sieciowania szkół zawodowych w danej lokalizacji. (str. 160)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	Pozostawiono nazwę kryterium "Projekt zakłada stworzenie nowych lub doposażenie istniejących pracowni międzyszkolnych", przy czym zwiększono jego wartość punktową z 2 na 4 punkty (100% różnicy). Kryterium umożliwia zwiększenie potencjału sieciowania szkół zawodowych w danej lokalizacji. Uchwała KM 74/2019 z dnia 12 grudnia 2019 roku W ramach 10.1.3 (ZIT) brak naborów na rok 2020.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
20.	EDUKACJA ZAWODOWA Biorąc pod uwagę dynamikę rynków pracy, pożądaną reorientację kierunków kształcenia zawodowego, pociągającą za sobą konieczność modernizacji infrastruktury, a także szybki postęp technologiczny wydaje się, iż korzystne jest nie tyle inwestowanie w infrastrukturę poszczególnych szkół, ile przeorientowanie wsparcia na modernizację lokalnych centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego, które mogłyby pełnić rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów kształcenia zawodowego.	Zaleca się w kolejnej perspektywie finansowej koncentrowanie środków na wsparcie CKU i CKP (np. w postaci konkursów dedykowanych) w zakresie modernizowania zaplecza warsztatowego, również na potrzeby kształcenia praktycznego uczniów szkół kształcenia zawodowego. Wprowadzenie takiego rozwiązania w przyszłym okresie programowania pozwoliłoby na kompleksowe rozwiązanie problemów związanych z niedoposażeniem warsztatów i niedoinwestowaniem infrastruktury kształcenia zawodowego. Zapewniłoby ono również długofalową trwałość wsparcia Programu. (str. 158)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2020	Uwzględnienie w RPO WK-P 2021+ typu wsparcia odnoszącego się do modernizowania zaplecza warsztatowego, również na potrzeby kształcenia praktycznego uczniów szkół kształcenia zawodowego.		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
21.	EDUKACJA ZAWODOWA Konkursowy tryb wdrażania interwencji nie umożliwia w wystarczającym stopniu rozwijania podejścia systemowego, rozwiązującego kompleksowo zidentyfikowane problemy szkolnictwa zawodowego w regionie.	W przyszłym okresie programowania zaleca się wprowadzenie trybu pozakonkursowego na realizację projektu wdrażającego ponadlokalne systemy współpracy szkół kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz ponadlokalnego systemu poradnictwa zawodowego dla uczniów tych szkół. (str. 127)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2020	Uwzględnienie w RPO WK-P 2021+ typu wsparcia odnoszącego się do wdrażania ponadlokalnych systemów współpracy szkół kształcenia zawodowego z pracodawcami oraz ponadlokalnego systemu poradnictwa zawodowego dla uczniów tych szkół, o ile będzie to horyzontalnie dopuszczalne.		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)
22.	EDUKACJA ZAWODOWA Wsparcie nauczycieli w ramach realizowanych projektów jest warunkiem trwałości przeprowadzonych interwencji. Innym kierunkiem zwiększającym adaptacyjność kształcenia zawodowego do rynku pracy jest angażowanie potencjalnych pracodawców do użyczenia swojego warsztatu do realizacji egzaminów praktycznych pod okiem nauczyciela zawodu.	Zaleca się premiowanie typu działania polegającego na przeprowadzaniu egzaminów praktycznych w zakładach pracy w kolejnych konkursach Poddziałania 10.2.3 i Poddziałania 10.1.3 RPO WK-P 2014-2020. Dodatkowo premiowany powinien być procentowy udział uczniów danej szkoły w przedmiotowym typie interwencji (egzamin praktyczny w siedzibie pracodawcy). (str. 158)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W naborze na 2020 r. dla 10.2.3 wprowadzono kryterium premiujące: "Projekt dotyczy szkół lub placówek, których uczniowie przystępują do egzaminu zawodowego w części praktycznej u pracodawcy". W ramach 10.1.3 (ZIT) brak naborów na rok 2020.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
23.	EDUKACJA ZAWODOWA Nie odnotowano partnerstw JST z otoczeniem społeczno-gospodarczym mimo wprowadzenia kryterium premiującego.	Zaleca się wprowadzenie kryterium dostępu w kolejnych naborach, nakładającego na organy prowadzące szkoły kształcenia zawodowego obowiązek wykazania w WoD szerszego udziału otoczenia społeczno-gospodarczego w realizacji działań projektowych niż oferowanie miejsca staży i praktyk, np. poprzez opracowanie innowacyjnego programu nauczania, tworzenia klas patronackich, angażowania zakładu pracy jako miejsca odbywania egzaminów praktycznych pod okiem nauczyciela zawodu itp. Wyjątek od zastosowania danego wymogu powinien dotyczyć szkół specjalnych.(str. 160)	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	rekomendacja odrzucona	IZ RPO nie widzi potrzeby wprowadzania kryterium dostępu w tym zakresie, gdyż nie w każdym projekcie jest to uzasadnione z punktu widzenia celów jego realizacji.	rekomendacja odrzucona
24.	EDUKACJA ZAWODOWA Wsparcie nauczycieli wybierane jest w niezadawalającej liczbie projektów. W obszarze wsparcia nauczycieli najczęściej zdecydowano się na organizację kursów lub szkoleń. Sporadycznie jedynie zakładano uczestnictwo nauczycieli w stażach u pracodawcy.	Zaleca się wprowadzenie kryterium premiującego udział staży nauczycieli w realizowanych projektach (str. 141).	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W naborze z na 2020 r. w 10.2.3 wprowadzono kryterium: "Projekt zakłada realizację staży dla nauczycieli". W ramach 10.1.3 (ZIT) brak naborów na rok 2020.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
25.	EDUKACJA OSÓB DOROSŁYCH W realizowanych projektach występuje trudność w pozyskaniu doradcy bądź trenera, który może	Zaleca się złagodzenie wymogu doświadczenia w edukacji osób dorosłych np. poprzez zastosowanie formuły wykazania minimum określonej liczby godzin przeprowadzonych działań edukacyjnych	Departament Funduszy Europejskich –	IV kwartał 2019	rekomendacja odrzucona	IZ RPO nie widzi potrzeby łagodzenia i tak niskich wymagań co do doświadczenia doradcy bądź trenera. Komitet Monitorujący w ramach naborów	rekomendacja odrzucona

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
	wykazać się ciągłym, 3-letnim lub 1-rocznym doświadczeniem. Specyfiką tych zawodów jest ich cykliczność i okresowość. Bardziej adekwatnym kryterium oceny doświadczenia tego personelu jest liczba godzin przepracowanych w danym zawodzie.	wśród osób dorosłych w ciągu ostatnich 3-5 lat, nie zaś ciągłego kilkuletniego doświadczenia. (str. 191)	Wydział Zarządzania RPO			w roku 2019 dla 10.4.2 pozostawiła kryterium: "Wnioskodawca (lub partner –jeśli dotyczy) posiada doświadczenie w realizacji/organizacji pozaszkolnych form kształcenia ustawicznego łącznie dla co najmniej 250 osób dorosłych w okresie ostatnich 3 lat".	
Ewaluacja mid-term dotycząca postępu rzeczowego RPO WK-P na lata 2014-2020 dla potrzeb przeglądu śródrokresowego, w tym realizacji zapisów ram i rezerwy wykonania							
26.	INNOWACYJNOŚĆ Wprowadzenie tzw. rozporządzenia Omnibus, w wyniku którego maksymalna wartość grantów na prace B+R została ograniczona do 200 tys. euro, spowodowała, że większe wartościowo prace B+R muszą być finansowane w ramach dotacji bezpośrednich, a nie za pomocą grantów. W efekcie, aktualnie dystrybucja dotacji na prace B+R podzielona jest między IZ (konkursy na dotacje dla firm) a KPAI (granty na prace B+R oraz vouchery badawcze).	Zintegrowanie w nowej perspektywie dystrybucji grantów i dotacji na prace i infrastrukturę B+R w ramach tego samego podmiotu, który mógłby oferować kompleksowe wsparcie w tym obszarze przedsiębiorcom, dostosowane do ich potrzeb.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	na nową perspektywę 2021-2027	Podjęcie próby utworzenia instytucji pośredniczącej spośród aktualnych operatorów grantów		rekomendacja zatwierdzona w całości
27.	INNOWACYJNOŚĆ Dużym wyzwaniem pozostaje wykorzystanie alokacji w obszarze wsparcia MŚP przez instytucji otoczenia biznesu, realizowanego w ramach Pod. 1.4.2. Zainteresowanie wnioskodawców w przeprowadzonym naborze było bardzo niskie, co jest związane m.in. z trudnością w zapewnieniu wkładu własnego w realizowanych projektach.	Kwestia opracowania docelowego modelu funkcjonowania i finansowania usług sieci IOB w regionie wymaga przeprowadzenia pogłębionych analiz, wykraczających poza zakres niniejszego badania. W minimalnym zakresie, należy przeanalizować opłacalność wprowadzenia w ramach obecnej perspektywy wsparcia z wykorzystaniem modelu popytowego, przy uwzględnieniu wysokości dostępnej alokacji.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	na nową perspektywę 2021-2027	Planuje się w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 zastosowanie modelu popytowego. Jednocześnie w ramach procesu renegocjacji RPO WK-P 2014-2020 IZ RPO zwiększo wsparcie dla Poddziałania 8.5.1 RPO WK-P, czyli wsparcia szkoleniowego dla pracowników przedsiębiorstw oferowanego w modelu popytowym.		rekomendacja zatwierdzona w całości
28.	ENERGETYKA W porównaniu do rozpoczęcia programu istotnie wzrosła świadomość społeczna w obszarze jakości powietrza. Problem niskiej emisji dotyczy również województwa kujawsko-pomorskiego, o czym świadczą m.in. konsultacje przez samorząd uchwały antysmogowej.	Koncentracja wsparcia w zakresie gospodarki niskoemisyjnej (CT 4) na projektach w największym stopniu zmniejszających zanieczyszczenie powietrza emitowane z sektora komunalno-bytowego i transportowego.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	na nową perspektywę 2021-2027	1. W nowym okresie programowania wstępnie planuje się wspieranie wymiany źródeł ciepła w ramach RPO WK-P 2021-2027 2. Aktualizacja Planu Spójności pod kątem spełnienia warunku podstawowego.		rekomendacja zatwierdzona w całości
29.	ZDROWIE W regionie następuje poprawa usług zdrowotnych, wzrost średniej długości życia i w konsekwencji zwiększanie się udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji.	Wsparcie tych inwestycji w zakresie infrastruktury zdrowia i opieki społecznej, które najlepiej przygotowują województwo do wyzwań demograficznych.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	W ramach renegocjacji, zakończonych w styczniu 2020, przesunięto na obszar zdrowia 6,8 mln euro na projekt pozakonkursowy.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
30.	RYNEK PRACY Z najnowszych badań ogólnopolskich wynika, że rodzice cenią sobie możliwość swobodnego wyboru najlepszej w ich ocenie formy opieki nad małym dzieckiem, a większość matek dzieci w wieku 4-36 miesięcy najchętniej powierzyłyby opiekę opiekunce spośród najbliższej rodziny i przyjaciół, o ile same nie mogłyby jej sprawować. Problemem opieki instytucjonalnej nad dziećmi do lat 3 jest m.in. wysoki poziom absencji z powodu chorób (średnia roczna frekwencja w żłobkach w Polsce wynosi 66%) oraz wysoki koszt opieki przypadający na 1 dziecko (średnio w Polsce w żłobkach publicznych ok. 1000 zł miesięcznie, a w dużych miastach o ok. 30% wyższy).	Należy możliwie mocno obniżyć wartość docelową wskaźnika ram wykonania dla OP 8 Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Warto rozważyć przeznaczenie przynajmniej części alokacji pozostałej do wykorzystania w Poddziałaniu 8.4.1 na wsparcie w postaci voucherów na opiekę nad dzieckiem, które lepiej odpowiadają deklarowanym potrzebom rodziców dając im większą elastyczność w wyborze optymalnej w ich ocenie formy opieki nad dzieckiem.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	rekomendacja odrzucona	KE nie wyraziła zgody na zwiększenie wsparcia w poddziałaniu 8.4.1 w postaci voucherów. Została podjęta decyzja o zwiększeniu alokacji na tworzenie nowych miejsc opieki nad dziećmi. W ramach renegocjacji zwiększono alokację UE w ramach Działania 8.4 oraz wartość wskaźnika weryfikującego osiągnięcie celu szczegółowego przypisanego do Poddziałania 8.4.1, 8.4.2 i 8.4.3: „Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie” – 5 418 (+268).	rekomendacja odrzucona
31.	POLITYKA SPOŁECZNA Zmiany na rynku pracy i poprawa sytuacji bytowej mieszkańców doprowadziły do istotnego zmniejszenia ubóstwa. Jednocześnie, osoby, które pozostały w systemie pomocy społecznej charakteryzują się znacznie głębszym i bardziej długotrwałym wykluczeniem społecznym, wymagają dłuższego i bardziej intensywnego wsparcia, jednocześnie mając dość niską motywację do zmiany swojej sytuacji. Istotnie	Rekomendowane jest zweryfikowanie kosztów jednostkowych wsparcia przypadających na jedną osobę. Aktualne szacunki wskazują, że na uczestnictwo w projekcie należy przeznaczyć 18-25 tys. zł na jednego uczestnika, a więcej w przypadku osób z niepełnosprawnościami. Weryfikacji wymaga także wartość docelowa wskaźnika produktu, także pod kątem trudności w dostępie grupy docelowej wsparcia.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W ramach renegocjacji zmniejszono wartość wskaźnika Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie. Premiowanie projektów o dużej efektywności kosztowej -np. 9.2.1 "Projekt charakteryzuje się wysoką efektywnością kosztową" - kryterium zapewnia preferowanie projektów, których wartość wszystkich kosztów projektowych w przeliczeniu na jedną osobę wykazaną we wskaźniku „Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie” nie przekracza 16.000,00 zł.	W ramach kryteriów dostępu nie występuje kryterium ograniczające koszt objęcia wsparciem jednego uczestnika projektu.	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)

Lp.	Treść wniosku z raportu końcowego	Rekomendacja	Adresat rekomendacji	Termin wdrożenia rekomendacji	Sposób wdrożenia	Uzasadnienie	Bieżący status rekomendacji
	wpływa to na koszty jednostkowego wsparcia. Przy jednoczesnym wzroście kosztów pracy w gospodarce narodowej, realizacja projektów w obowiązujących ramach finansowych jest bardzo utrudniona.						
32.	POLITYKA SPOŁECZNA Zapotrzebowanie na usługi społeczne, szczególnie te świadczone dla osób niesamodzielnych, jest znacznie większe niż oczekiwano. Wynika to ze starzenia się społeczeństwa, braku w poprzednich latach interwencji w tym obszarze, a także daleko niewystarczającej dostępności usług opiekuńczych i opieki długoterminowej. Z drugiej strony na etapie planowania interwencji przyjęto inną strukturę wsparcia, zakładającą mniejszą koncentrację na kosztownych usługach opieki długoterminowej, spowodowało alokowanie mniejszych środków na ten cel niż zapotrzebowanie wynikające z dużego udziału usług opiekuńczych świadczonych w formule zdeinstytucjonalizowanej.	Wskazane jest zwiększenie finansowania na usługi społeczne. Rekomendujemy wykorzystanie do tego celu środków, które mogą być realokowane pomiędzy priorytetami inwestycyjnymi finansowanymi z EFS.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	IV kwartał 2019	W ramach renowacji z KE zwiększono alokację o 15 877 275 euro na PI 9iv.		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)
33.	WSKAŹNIKI Analiza postępu wdrażania interwencji, rzeczywistych kosztów realizacji poszczególnych inwestycji oraz alokacji pozostałej do wykorzystania wskazuje, że wartość docelowa części wskaźników typu output, w tym wskaźników ram wykonania może nie zostać osiągnięta.	Aktualizacja wartości docelowych wskaźników zagrożonych ryzykiem braku realizacji oraz przyjęcie za punkt wyjścia wartości możliwych do osiągnięcia.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	Wartości docelowe dużej części wskaźników zostały osiągnięte, pozostałe wartości wskaźników docelowych dla RPO WK-P 2014-2020 zostały poddane renowacji i zaktualizowane.	Nie wszystkie wcześniej wskazane przez ewaluatora wartości wskaźników zostały poddane renowacji. Procesowi renowacji poddano tylko wskaźniki, których osiągnięcie zakładanej wartości docelowej było zagrożone.	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)
34.	INSTRUMENTY FINANSOWE Pożyczka na innowacje oferowana w ramach Pod. 1.2.2 nie spotkała się z zainteresowaniem odbiorców, z powodu dużej konkurencji środków dotacyjnych w obszarze B+R. Jej zaletą mogłoby być finansowanie w większym stopniu elementu wdrożeniowego, ale aktualnie finansowanie ogranicza się do pierwszej produkcji (poziom TRL IX), które jednocześnie może stanowić maksymalnie 50% pożyczki. Co istotne, firmy korzystające z dotacji i grantów na realizację prac B+R nie mają zapewnionego finansowania wdrożenia wyników prac B+R w przypadku otrzymania produktu gotowego do komercyjnego zastosowania. Również przedsiębiorstwa wsparte w przyszłości w postaci wejść kapitałowych funduszu VC w Pod. 1.3.2 mogą potrzebować środków na komercjalizację produktów opracowanych dzięki środkom uzyskanym od funduszu VC.	Rekomendujemy redefinicję zakresu wsparcia w ramach pożyczki na innowacje. Rekomendujemy przygotowanie kompleksowego pakietu wsparcia realizacji prac B+R, w ramach którego firma otrzymując grant / dotację na sfinansowanie prac B+R otrzymywałaby „gwarancję” uzyskania pożyczki na komercjalizację w przypadku sukcesu realizowanych prac i otrzymania produktu gotowego do wprowadzenia na rynek. Jednocześnie, podobnie jak ma to miejsce w przypadku obecnie obowiązujących umów na udzielenie grantu przez KPAI, firma korzystająca z grantu / dotacji miałaby obowiązek komercyjnego wdrożenia opracowanego rozwiązania pod groźbą obowiązku zwrotu środków. Alternatywnie, można rozważyć przeznaczenie pożyczki B+R jako narzędzia finansowania stworzenia i rozwoju infrastruktury B+R, przy jednoczesnej likwidacji możliwości uzyskania wsparcia dotacyjnego na ten cel.	Departament Funduszy Europejskich – Wydział Zarządzania RPO	I kwartał 2020	Zakończono z sukcesem renowację RPO. Środki z Poddziałania 1.2.2 zostały w całości przesunięte na obszar związany z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych regionu.	Środki zostały przesunięte na inny PI niż rekomendowany w ramach wniosku z raportu końcowego. Zgodnie jednak z wnioskami zawartymi w dokumencie Ewaluacja mid-term ważnym obszarem o dużym potencjale absorpcji środków, który wpływa na rozwój gospodarczy regionu jak i przekłada się na wzrost zatrudnienia jest obszar związany z wykorzystaniem potencjałów endogenicznych regionów, jako jedno z narzędzi wspierania sektora przedsiębiorczości.	rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)

Źródło: Opracowanie własne, stan na 29.02.2020 r.

Legenda:

Sposób wdrożenia – opis w jaki sposób należy wdrożyć rekomendację, który powinien szczegółowo wskazywać jakie działania należy podjąć;

Uzasadnienie - syntetyczne wyjaśnienie w przypadku odrzucenia rekomendacji lub podjęcia decyzji o częściowym wdrożeniu;

Bieżący status rekomendacji - może podlegać zmianom i nadawany jest w momencie zaistnienia zmiany ustalonej dzięki monitoringowi procesu. Status określany jest wg podziału określonego dla bazowego statusu rekomendacji. Do wyboru są następujące statusy: rekomendacja zatwierdzona w całości, rekomendacja zatwierdzona częściowo, rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana), rekomendacja zatwierdzona częściowo (realizowana), rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona), rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona) oraz rekomendacja odrzucona.

3. Podsumowanie

W sumie w roku 2020 monitorowaniu poddano 34 rekomendacje skierowane do 6 następujących adresatów.

1. Wydział Zarządzania RPO w Departamencie Funduszy Europejskich,
2. Wydział Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich w Departamencie Funduszy Europejskich,
3. Biuro Obsługi Systemów Informatycznych w Departamencie Funduszy Europejskich,
4. Departament Wdrażania RPO,
5. Departament Kultury i Edukacji,
6. Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu.

W tabeli poniżej zaprezentowano podsumowanie przeprowadzonego procesu monitorowania rekomendacji biorąc pod uwagę adresatów do których były one przypisane.

Tab. 2. Podsumowanie monitorowania rekomendacji wg adresata rekomendacji

Lp.	Adresat rekomendacji	Bieżący status rekomendacji	Liczba rekomendacji	Łączna liczba rekomendacji
1.	Wydział Zarządzania RPO	rekomendacja zatwierdzona w całości	3	28
		rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)	5	
		rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)	9	
		rekomendacja zatwierdzona częściowo (wdrożona)	6	
		rekomendacja odrzucona	5	
2.	Wydział Punktów Informacyjnych Funduszy Europejskich	rekomendacja zatwierdzona w całości (realizowana)	2	2
3.	Biuro Obsługi Systemów Informatycznych	rekomendacja zatwierdzona częściowo	1	1
4.	Departament Wdrażania RPO	rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)	1	1
5.	Departament Kultury i Edukacji	rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)	1	1
6.	Wojewódzki Urząd Pracy	rekomendacja zatwierdzona w całości (wdrożona)	1	1
Podsumowanie				34
Liczba rekomendacji pozostałych do monitorowania				11

Źródło: Opracowanie własne, stan na 29.02.2020 r.

Zgodnie z wynikami przeprowadzonego monitorowania w 2021 roku monitorowaniu podlegać będzie 11 rekomendacji skierowanych do 3 adresatów.

Ponadto poza 11 rekomendacjami z ww. badań w 2021 roku monitorowaniu będzie polegać 37 rekomendacji z następujących badań:

- 1) Ewaluacja instrumentu RLKS w ramach RPO WK-P 2014-2020 w kontekście doświadczeń perspektywy 2014-2020 i wskazania założeń wsparcia na lata 2021-2027 -> **10 rekomendacji**
- 2) Wpływ interwencji RPO WK-P 2014 – 2020 na zatrudnienie i rynek pracy w województwie kujawsko – pomorskim -> **8 rekomendacji**
- 3) Wpływ wsparcia RPO WK-P 2014-2020 na poprawę jakości i zwiększenie dostępności usług społecznych oraz aktywnej integracji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego -> **10 rekomendacji**
- 4) Ewaluacja działań podejmowanych w zakresie opieki nad dzieckiem do lat 3 i usług opiekuńczo-wychowawczych dla dzieci do lat 5 w ramach RPO WK-P 2014-2020 -> **9 rekomendacji**